Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

TASA-ARVOVALTUUTETUN KERTOMUS EDUSKUNNALLE 2018

Sivistystyönantajat on tutustunut tasa-arvovaltuutetun kertomukseen. Sivistystyönantajat haluaa kiinnittää työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan huomion seuraaviin kertomuksen oppilaitoksia koskeviin kohtiin.

Tasa-arvovaltuutettu esittää opettajien ja oppilashuollon henkilökunnan tiedon ja osaamisen lisäämistä sukupuolen moninaisuudesta. Sivistystyönantajat pitää esitystä kannatettavana. Osaamiseen panostamisen tulisi tapahtua ensisijaisesti opettajankoulutuksen ja täydennyskoulutuksen kautta, minkä johdosta Sivistystyönantajat suhtautuu positiivisesti myös valtuutetun esitykseen tasa-arvon edistämiseen liittyvien kysymysten sisällyttämisestä nykyistä vahvemmin opettajankoulutukseen ja opettajien täydennyskoulutukseen. Sivistystyönantajien näkemyksen mukaan tasa-arvon edistäminen on tehokkainta sisäänrakennettuna eikä irrallisena kokonaisuutena. Tasa-arvokoulutus tulisikin integroida vahvasti osaksi varsinaista koulutusta, eikä koulutuksen järjestäjiä tule velvoittaa erillisen koulutusten järjestämiseen, vaan tavoitetta tulisi edistää osana koulutuksen järjestäjän normaalia toimintaa.

Kertomuksessa todetaan, että tasa-arvosuunnittelun toimivuus peruskouluissa tulisi selvittää ja samalla huomioida myös opetussuunnitelman perusteissa olevan tasa-arvon edistämisvelvoitteen toteutuminen. Kertomuksessa koulutuksen järjestäjä ja oppilaitos nähdään vahvasti erillisinä toimijoina. Sivistystyönantajat esittää, että selvitetään ja arvioidaan laajemmin tasa-arvosuunnitelman toimivuus tasa-arvoa edistävänä työkaluna ja huomauttaa, että yksityisessä muodossa toimivissa peruskouluissa kertomuksessa kuvattua jaottelua ei ole nähtävissä, sillä koulutuksen järjestäjä on käytännössä samalla oppilaitos.

Valtuutettu ehdottaa, että oppilaitoksilla ja opetuksen ja koulutuksen järjestäjillä tulisi olla velvollisuus seurata seksuaalisen häirinnän yleisyyttä ja toimenpiteiden tehokkuutta muun muassa Kouluterveyskyselyn koulukohtaisten tietojen avulla. Nykyinen lainsäädäntö takaa oppilaan oikeuden turvalliseen oppimisympäristöön ja asettaa siis koulutuksen järjestäjälle vastuun huolehtia siitä, että oppilaitos on turvallinen kaikille

oppilaille ja opiskelijoille. Tämä velvollisuus kattaa myös velvollisuuden ehkäistä ja puuttua seksuaaliseen häirintään. Sen vuoksi Sivistystyönantajat ei kannata uuden, erillisen velvoitteen säätämistä. Sen sijaan häirinnän ehkäisemistä ja siihen puuttumista voitaisiin edistää tasa-arvovaltuutetun vielä nykyistä aktiivisemmalla tuella oppilaitoksille ja koulutuksen järjestäjille. Häirinnän tunnistamista ja siihen puuttumista tukee myös edellä mainittu henkilökunnan tasa-arvo-osaamisen kasvattaminen.

Sivistystyönantajat haluaa nostaa esiin myös kodin merkittävän roolin seksuaalisen häirinnän ehkäisemisessä. Kertomuksen mukaan vain pieni osa koetusta häirinnästä tapahtuu koulussa ja esimerkiksi tyttöjen kokemasta häirinnästä iso osa tapahtuu puhelimessa tai internetissä. Pelkästään koulutuksen järjestäjille asetettavin vastuin ei päästä puuttumaan häirintään laajempana ongelmana, vaan se vaatii asennemuutosta koko yhteiskunnassa. Tärkeämpä olisi siis kiinnittää huomiota koko ympäröivän yhteiskunnan tietoisuuden lisäämiseen kuin velvoitteiden luomiseen.

Kouluissa tasa-arvon edistämistä ja häirinnän ehkäisemistä toteutetaan parhaiten tietoisuutta ja osaamista lisäämällä mm. erilaisten oppaiden avulla. Opetushallituksen vuonna 2018 julkaisema opas seksuaalisen häirinnän ennalta ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi kouluissa ja oppilaitoksissa on hyvä esimerkki, jolla on konkreettisesti edistetty seksuaaliseen häirinnän tunnistamista ja siihen puuttumista oppilaitoksissa.

Sivistystyönantajat ry

Anne Somer
työmarkkinajohtaja

Suvi Huotari
työmarkkinalakimies